

> Retouradres Postbus 20011 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Migratie
Programmadirectie Oekraïense
Ontheemden

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Onze referentie
8054424

Bijlagen
4

Datum 25 september 2026
Betreft Verzamelbrief opvang Oekraïne

Inleiding

Rusland zet zijn agressie tegen Oekraïne onverminderd voort. Het intensificeert de aanvallen en geeft geen enkel signaal van bereidheid tot serieuze onderhandelingen. Sinds de grootschalige inval van Rusland in Oekraïne in februari 2022 zijn miljoenen Oekraïners gevlucht naar de Europese Unie (EU). In deze oorlog is de EU de regio en daarom bieden we op dit moment op grond van de Europese Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) opvang aan de vele ontheemden uit Oekraïne die een veilig heenkomen zoeken in ons land. Gemeenten, ngo's, vele vrijwilligers en betrokken departementen en overheidsorganisaties werken elke dag aan het mogelijk maken van deze opvang. Dit zullen we de komende periode gezamenlijk blijven doen.

Op 2 september 2026 zijn er 140.560 ontheemden uit Oekraïne ingeschreven in de Basisregistratie Personen (BRP) die op grond van de RTB tijdelijke bescherming krijgen. Op 31 augustus 2026 waren er 97.000 opvangplekken gerealiseerd. Dit leidt tot een bezettingsgraad van 99,7% in de noodopvang.¹

In de Verzamelbrief Opvang Oekraïne van 26 juni jl. heb ik uw Kamer geïnformeerd over de Europese ontwikkelingen rondom de mogelijke verlenging van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming met nog een jaar, de visie van het kabinet op de transitie uit de tijdelijke bescherming en de uitgangspunten voor de verdere uitwerking hiervan.²

In deze brief informeer ik uw Kamer over de verdere uitwerking van de transitie uit de tijdelijke bescherming en een aantal actuele zaken, zoals de RTB verlenging. Ook ga ik in op een aantal toezeggingen en moties uit het debat van 2 juli jl.. Daarnaast informeer ik uw Kamer over de verkenning die de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) heeft gedaan inzake het verbinden van Oekraïense ontheemden in Nederland aan het Nederlandse bedrijfsleven.

Verkenning naar doorgeleiding reguliere vergunningen

In de Kamerbrief van 26 juni 2026 heeft het kabinet zijn visie op de transitie uit de tijdelijke bescherming uiteengezet langs een drieslag van:

¹ De meest recente cijfers vindt u op <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/opvang-vluchtelingen-uit-oekraïne/cijfers-opvang-vluchtelingen-uit-oekraïne-in-nederland>

² Verzamelbrief Opvang Oekraïne, Kamerstuk 19637 nr. 3607

1. Ondersteuning bij vrijwillige terugkeer naar Oekraïne in samenhang met wederopbouw;
2. Het verkennen van de mogelijkheden en kansrijkheid van het toeleiden van ontheemden uit Oekraïne naar reguliere vergunningen, in het bijzonder werkvergunningen;
3. Een vangnet in de vorm van een transitiedocument voor ontheemden uit Oekraïne.

Directoraat-Generaal Migratie
Programmadirectie Oekraïense
Ontheemden

Onze referentie
8054424

Terugkeer blijft een belangrijk onderdeel van de aanpak van dit kabinet. Te meer omdat onze bondgenoot Oekraïne daar uiteindelijk ook mee geholpen is. Grootschalige terugkeer is op korte termijn evenwel naar verwachting niet aan de orde. Daarom is het bij de uitwerking van het lange termijn perspectief van belang een balans te vinden tussen het bieden van bescherming, het beperken van de belasting voor gemeenten die opvang bieden, en het beperken van de druk op de migratieketen en sociale voorzieningen.

Naast terugkeer is de inzet van het kabinet dat de ontheemden die hier nog verblijven, zoveel mogelijk meedoen en bijdragen. Dat betekent dat ze overgaan naar de reguliere stelsels, waaronder uiteindelijk ook een toeleiding naar een reguliere vergunning op arbeid. Gezien de omvang van de groep zal dit gefaseerd moeten plaatsvinden, om de uitvoerbaarheid hiervan te borgen. Daarmee wil het kabinet ook voorkomen dat de asielketen overbelast raakt door een gelijktijdige instroom van de gehele groep ontheemden uit Oekraïne.

Daartoe heeft het kabinet in de afgelopen periode verkend welke typen verblijfsvergunningen (in het bijzonder vergunningen gericht op arbeid), naast het transitiedocument als vangnet, kansrijk en passend kunnen zijn voor deze groep. Hierbij speelt mee dat ruim 60 procent van de ontheemden uit Oekraïne op enigerlei wijze arbeidsactief is. In deze verkenning is bevestigd hoe transitiedocument, (versoepelde) reguliere vergunningen en asiel zich tot elkaar verhouden en welke effecten keuzes op het gebied van verblijfsrecht en voorzieningen daarbij hebben. De uitkomst van de verkenning is dat het voorstel voor een reguliere vergunning (arbeid) met aangepaste voorwaarden voor ontheemden uit Oekraïne verder ontwikkeld wordt, hierbij zullen ook aanpalende beleidsterreinen zoals huisvesting betrokken worden.

Parallel hieraan wordt de benodigde wet- en regelgeving voor het transitiedocument zo spoedig mogelijk in consultatie gebracht. Dit is van belang zodat het transitiedocument kan worden verstrekt wanneer de RTB afloopt en gefaseerde overgang naar de reguliere stelsels en systemen mogelijk is. Hierbij wordt de ruimte behouden om te bezien of het mogelijk is de reikwijdte van het transitiedocument te beperken voor bepaalde groepen. Gemeenten en uitvoeringsorganisaties worden hierbij betrokken en ondersteund bij implementatie. Hiertoe zal onder andere het Bestuurlijk Afsprakenkader (BAK) worden herijkt. In het BAK 3.0 zullen afspraken worden opgenomen over de wijze van de transitie van de speciale Oekraïne- regelingen naar de reguliere stelsels en de ondersteuning van gemeenten door het Rijk.

Een verblijfsperspectief op zichzelf leidt niet vanzelf tot een hogere arbeidsparticipatie en meer zelfredzaamheid. Ook factoren als taalvaardigheid, arbeidstoeleiding en diploma-erkenning zijn van invloed op de arbeidsmarktpositie van ontheemden. De (eventuele) financiële gevolgen van aanvullende inzet op deze terreinen worden betrokken bij de financiële besluitvorming over het langetermijnbeleid voor Oekraïense ontheemden.

Kortgezegd zijn de eerstvolgende stappen die het kabinet zal zetten, het zo snel mogelijk in consultatie brengen van de wet- en regelgeving van het transitiedocument en parallel de uitwerking van een op deze groep toegesneden arbeidsvergunning, zodat de mensen die hier zijn kunnen meedoen en bijdragen.

RTB-verlenging en scopebeperking

De Europese Raad heeft op 4 augustus jl. de activering van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming voor personen uit Oekraïne verlengd tot en met 4 maart 2028. Een verlenging van de tijdelijke bescherming met nog een jaar biedt ontheemden uit Oekraïne, gemeenten en ketenpartners duidelijkheid en voorspelbaarheid.

Daarnaast besloot de Raad tot een wijziging van de reikwijdte van de tijdelijke bescherming. Bij deze wijziging werd nadrukkelijk een balans gezocht tussen enerzijds het verschaffen van tijdelijke bescherming in de EU voor ontheemden uit Oekraïne die dit nodig hebben en anderzijds het ondersteunen van Oekraïne in zijn verdediging tegen de Russische agressie. Vanaf inwerkingtreding op 5 augustus jl. wordt tijdelijke bescherming niet langer toegekend aan personen die niet voldoen aan hun militaire verplichtingen zoals vastgelegd in de Oekraïense wetgeving en die daarom van de Oekraïense autoriteiten geen toestemming hebben gekregen om Oekraïne te verlaten. Deze scopebeperking zal niet met terugwerkende kracht in werking treden. Dat wil zeggen dat deze niet zal gelden voor personen die reeds tijdelijke bescherming genieten.

Ervaring inzet afwijzingsgrond RTB

Sinds 15 juni vallen ontheemden uit Oekraïne die al elders in de Europese Unie tijdelijke bescherming hebben of hebben gehad, niet meer onder de RTB. Zij komen daardoor niet langer in aanmerking voor opvang, leefgeld en andere voorzieningen. Om te voorkomen dat aanvragers ten onrechte langere tijd in de opvang verblijven, heeft de IND het triageproces uitgebreid en vereenvoudigd.

Met ingang van 15 juni heeft de IND, in samenwerking met 30 gemeenten, het nieuwe triageproces in pilotvorm ingezet. Vermoedt een gemeente dat iemand niet aan de voorwaarden van de RTB voldoet? Dan kan de gemeente vóór inschrijving in de Basisregistratie Personen (BRP) een triageverzoek indienen via de triagetelefoonlijn of door middel van digitale triage. De IND plant een triagegesprek in als er concrete aanwijzingen zijn dat de aanvrager niet aan de voorwaarden van de RTB voldoet. In ongeveer de helft van de gevallen kan de IND direct telefonisch uitsluitel geven en is een triagegesprek niet nodig. De pilot is in augustus afgerond en geëvalueerd. Op basis van de uitkomsten heeft de IND de triage werkinstructie op een aantal punten verduidelijkt en aangevuld.

De algemene indruk bij de IND en de gemeenten die aan de pilot hebben deelgenomen is dat het triageproces goed werkt. Gedurende de pilot heeft de IND een workshop georganiseerd om zowel deelnemende als niet-deelnemende gemeenten mee te nemen in het proces. Deze is goed ontvangen. Ook heeft de IND een werkinstructie opgesteld om gemeenten op de hoogte te brengen van de mogelijkheden en het proces. Gemeenten weten de IND hierdoor steeds beter te vinden.

Ook de triagetelefoonlijn werkt goed. Deze biedt gemeenten een laagdrempelige manier om snel informatie in te winnen over een aanvrager die waarschijnlijk niet aan de voorwaarden voldoet. Voor de IND biedt de telefonische screening de mogelijkheid om

vooraf te beoordelen of triage nodig is. Zo worden onnodige triageonderzoeken voorkomen. De triagelijijn blijft in gebruik en de capaciteit wordt uitgebreid.

Directoraat-Generaal Migratie
Programmadirectie Oekraïense
Ontheemden

Onze referentie
8054424

In de periode van 15 juni tot en met 31 juli is in totaal 518 keer gebruikgemaakt van de IND-triagetelefoonlijn. Dit heeft in 233 gevallen geleid tot een triageonderzoek. In 295 gevallen kon de IND direct telefonisch uitsluitel geven en was een triageonderzoek niet nodig. Het triageproces lijkt daarmee effectief: aanvragers die niet aan de voorwaarden voldoen, worden al aan de voorkant van het proces geïdentificeerd en niet tot de opvang toegelaten. De triagecapaciteit wordt momenteel door de IND uitgebreid, zij verwachten eind september gereed te zijn.

Korte termijn acties

Momenteel wordt uitvoering gegeven aan de eerste fase van het door de VNG en Rijk opgestelde actieplan. Het doel van deze fase is voorbereidingen treffen en afspraken maken die nodig zijn om aan de slag te gaan met de implementatie van de maatregelen binnen elk van de vier kaders. De hoofdpunten uit dit actieplan zijn:

- o De duurzame uitbreiding van de opvangcapaciteit;
- o Sturing van het Rijk op een effectief verdeelmechanisme;
- o Het inrichten van een landelijke centrale aanmeld- en registratiestructuur;
- o Geen onrechtmatig verblijf in de gemeentelijke opvang.

Cijfers derdelanders

Tijdens het commissiedebat over de opvang van Oekraïense vluchtelingen op 2 juli jl. heb ik, naar aanleiding van een vraag van het lid Ceulemans (JA21), mondeling toegezegd in het najaar nieuwe cijfers te delen over de categorie derdelanders. Hierbij doe ik deze toezegging gestand.

Op 8 juni 2023 is de Kamer geïnformeerd over de strekking van het plan van aanpak voor de situatie van deze derdelanders vanaf 4 september 2023.³ Voorts is uw Kamer op 3 juni 2025 geïnformeerd over de einduitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, naar aanleiding van de gestelde prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie van de EU, en het vervolg voor derdelanders met tijdelijk verblijfsrecht in Oekraïne.⁴ Op dat moment, en ná inwerkingtreding van het plan van uitpak uit 2023, betrof het nog een restgroep van 1.700 derdelanders.⁵ Daarvan zijn 370 personen nog in afwachting van de afwikkeling van hun lopende RTB-beroepszaak. Bij 60 personen is inmiddels een asielvergunning verleend. Daarnaast hebben 180 personen nog een lopende asielaanvraag. 460 personen hebben een reguliere verblijfsvergunning of doorlopen op dit moment een reguliere verblijfsvergunningsaanvraag. Het is mogelijk dat een deel van deze groep ook nog in afwachting is van de afwikkeling van hun lopende RTB-beroepszaak. Het is niet mogelijk om dit aantal te specificeren, gelet op het sterkere reguliere verblijfsrecht. De overige 640 personen hebben geen rechtmatig

³ Kamerstukken II, 2023, 19637, nr. 3117

⁴ Kamerstukken II, 2025, 19637, nr. 3434.

⁵ Peildatum: 4 augustus 2026, IND. Alle genoemde aantallen zijn op tientallen afgerond, waardoor een ogenschijnlijk verschil kan ontstaan tussen het eindtotaal en de optelsommen van de verschillende deelcijfers

verblijf meer in Nederland. Van deze 640 personen hebben 360 een registratie niet-ingezetene, wat een goede indicatie is dat deze personen de gemeentelijke opvang (voor zover daarvan sprake was) en Nederland hebben verlaten.

Directoraat-Generaal Migratie
Programmadirectie Oekraïense
Ontheemden

Onze referentie
8054424

Het vragen van een bijdrage of premie van werkende ontheemden uit Oekraïne voor zorgkosten

Naar aanleiding van de motie Boomsma en van Zanten⁶, de motie van Claassen en Vondeling⁷ die oproepen om werkende ontheemden uit Oekraïne mee te laten betalen aan het Nederlandse zorgstelsel en de toezegging van minister Van den Brink in het debat van 2 juli jl.⁸, is onderzocht of de eigen bijdrage verhoogd kan worden op basis van zorgkosten. Het vragen van een eigen bijdrage voor medische zorg is zeer complex gebleken en als zelfstandige maatregel, zeker op korte termijn, niet te realiseren, zoals ook benoemd in de Verzamelbrief opvang Oekraïne van 26 juni 2026.⁹

Met de overgang van ontheemden naar het reguliere (zorg)stelsel als onderdeel van de normalisering van de rechtspositie en voorzieningen van ontheemden wordt op termijn wel aan de wens van de Kamer voldaan. Na het verstrekken van de eerste transitievergunningen in maart 2028 zullen ontheemden overgaan naar het reguliere stelsel, in het kader van het normaliseren van rechtspositie en voorzieningen. Hiermee worden alle ontheemden verzekeringsplichtig en zullen zij zelf de verzekeringspremie en het eigen risico moeten betalen. Voor ontheemden die langdurige zorg ontvangen zal daarbovenop een eigen bijdrage gelden. Een advies over de verdere vormgeving van deze transitie wordt naar verwachting dit najaar gepubliceerd. Deze structurele wijzigingen zullen, gelet op de implementatietijd, naar verwachting eerder effect sorteren dan een afzonderlijke regeling voor een eigen bijdrage zorg binnen de huidige opvangsystematiek. Tegen de tijd dat een dergelijke maatregel uitvoerbaar zou zijn, is de beoogde situatie feitelijk reeds bereikt via de overgang naar de reguliere stelsels.

Overigens dragen werkende ontheemden nu al bij aan het zorgstelsel via de Inkomensafhankelijke bijdrage (IAB) en betalen zij (in de opvang) vanaf 1 oktober 2025 al een hogere eigen bijdrage op basis van exploitatiekosten. Op deze manier is invulling gegeven aan de wens om werkende ontheemden meer bij te laten dragen aan de kosten van de opvang op een manier die uitvoerbaar is voor gemeenten.

Toezegging verhoging eigen bijdrage exploitatiekosten

In het debat van 2 juli jl. heb ik toegezegd om te kijken naar mogelijkheden om de eigen bijdrage voor exploitatiekosten te verhogen, omdat werd aangegeven dat deze exploitatiekosten de afgelopen periode zouden zijn toegenomen. Middels deze brief geef ik invulling aan deze toezegging.

Allereerst wil ik benoemen dat het uitgebreide kostprijsonderzoek van afgelopen jaar laat zien dat de gemiddelde exploitatiekosten per bed per maand in 2025 juist zijn gedaald ten opzichte van 2024.¹⁰

⁶ Kamerstukken II, 36 600 XX, nr 22

⁷ Kamerstukken II, 29 689, nr 1283

⁸ Commissiedebat Opvang Oekraïne 2 juli 2026

⁹ Verzamelbrief Opvang Oekraïne, Kamerstuk 19637 nr. 3607

¹⁰ Kostprijsonderzoek 2024: [Eindrapport Kostprijsonderzoek Opvang Ontheemden Oekraïne 2024](#). Kostprijsonderzoek 2025: [Eindrapport v1 0 Kostprijsonderzoek opvang ontheemden uit Oekraïne oktober 2025 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

De eigen bijdrage is in oktober 2025 verhoogd door ontheemden een bijdrage te laten leveren aan de exploitatiekosten van de opvang. De eigen bijdrage is verhoogd van 105 euro naar 244,22 euro per persoon per maand. Onder exploitatiekosten vallen in elk geval de kosten die nodig zijn om opvang mogelijk te maken, zoals huur of afschrijving van het pand, gas, water en licht en locatiebegeleiding. Bij de vaststelling van de hoogte van het bedrag zijn een aantal afwegingen gemaakt. Naar deze afwegingen heb ik opnieuw gekeken.

Een belangrijke overweging om de exploitatiekosten in oktober 2025 te verhogen was om aan te sluiten bij de maximale hoogte van de eigen bijdrage voor asielzoekers onder de Regeling eigen bijdrage asielzoekers (Reba). Dit om de verschillen tussen deze doelgroepen zo klein mogelijk te houden. Een verhoging van de eigen bijdrage zou verschillen tussen de doelgroepen weer vergroten. Bij het bepalen van de hoogte van het bedrag is daarnaast rekening gehouden met de bestaanszekerheid van ontheemden uit Oekraïne, zoals hun arbeidspositie. Hoewel inmiddels een groter deel van de ontheemden werkt, gaat het veelal om laagbetaald werk en is de arbeidspositie niet significant verbeterd ten opzichte van het jaar ervoor.¹¹ Daarnaast zou bij een verhoging het risico ontstaan dat de bijdrage gezien zal worden als huur, hetgeen een vorm van huurbescherming tot gevolg zou hebben.

Bovenstaande analyse leidt ertoe dat het niet voor de hand ligt om de eigen bijdrage te verhogen. Periodiek wordt het bedrag aan eigen bijdrage, analoog aan de eigen bijdrage voor asielzoekers, indien nodig geïndexeerd. Daarnaast wordt in het lange termijnbeleid ingezet op de transitie naar reguliere stelsels, waaronder, huisvesting voor ontheemden uit Oekraïne.

Toezegging over de uitkomsten van het gesprek met de minister van OCW over invoering van wettelijk collegegeld voor ontheemden

Conform de toezegging in het commissiedebat heb ik gesproken met minister van OCW over de mogelijkheden om het wettelijke collegegeld voor ontheemden uit Oekraïne in te voeren. De minister van OCW heeft mij bevestigd de mogelijkheden om het wettelijke collegegeld te introduceren in beeld te hebben zodat het bij definitieve besluitvorming over het transitiedocument meegewogen wordt..

Voortgang motie Podt op het gebied van sectorspecifieke ondersteuning en ondersteuning van ondernemerschap

Verder had ik op het commissiedebat van 2 juli toegezegd terug te komen op de voortgang van de motie Podt op het gebied van sectorspecifieke ondersteuning en ondersteuning van ondernemerschap.

Het afgelopen jaar hebben veel sectoren in samenwerking met SZW, OCW, werkgevers en onderwijspartners sectorale Ontwikkelpaden gemaakt en gelanceerd.¹² Per 22 mei 2026 zijn 47 Ontwikkelpaden erkend door de Minister van SZW, binnen sectoren als techniek, zorg, onderwijs, groen, schoonmaak, transport & logistiek en detailhandel.

¹¹ [factsheet-arbeidsmarkt-participatie-en-taalvaardigheid-van-oekraïense-vluchtelingen.pdf](#)

¹² Ontwikkelpaden zijn landelijke overzichten van functies met bijbehorende opleidingen. Ze maken inzichtelijk hoe werkzoekenden en werkenden kunnen in- en doorstromen in sectoren of kunnen overstappen tussen sectoren met behulp van praktijkgerichte scholing. Sectoren zijn eigenaar van hun eigen Ontwikkelpad. De Minister van SZW erkent Ontwikkelpaden op basis van de SLIM-regeling.

Komend jaar volgen nog meer Ontwikkelpaden. Tot en met 2027 kunnen werkgevers de SLIM-scholingssubsidie aanvragen voor bekostiging van opleidingen uit de Ontwikkelpaden van maatschappelijk cruciale sectoren (kinderopvang, onderwijs, zorg, techniek, bouw en energie, ICT en groen). Hiermee stimuleren we de instroom van werkzoekenden en doorstroom of overstappen van werkenden in cruciale sectoren, ook van ontheemden uit Oekraïne. Sectoren en werkgevers nemen hun Ontwikkelpaden in gebruik. SZW ondersteunt samen met landelijke partners de publiek-private ingebruikname van Ontwikkelpaden door de samenwerkende partners in de arbeidsmarktregio's voor de matching van werkzoekenden. Ambitie is dat Ontwikkelpaden een standaard instrument zijn in de dienstverlening van de regionale Werkcentra, gemeenten, UWV, SBB en sociale partners. Veel arbeidsmarktregio's hebben Ontwikkelpaden al opgenomen in hun regionale meerjarenagenda's.

Directoraat-Generaal Migratie
Programmadirectie Oekraïense
Ontheemden

Onze referentie
8054424

Voor een deel van de werkzoekenden, waaronder ontheemden uit Oekraïne, is directe instroom op een leerbaan in een Ontwikkelpad echter niet altijd mogelijk. Zij hebben vaak eerst ondersteuning nodig bij onder meer taal-, werknemers- en vakvaardigheden om arbeidsmarktfit te worden. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van de inzet van voorschakeltrajecten die deze werkzoekenden voorbereiden op instroom in een Ontwikkelpad en daarmee de stap naar werk in kraptesectoren vergemakkelijken. Daarvoor wordt uitgewerkt hoe de publiek-private inzet op voorschakeltrajecten verankerd kan worden in wet- en regelgeving.

Wat betreft ondernemerschap is het voor ontheemden momenteel alleen mogelijk om als zelfstandige te werken als zij beschikken over een verblijfsvergunning voor zelfstandig ondernemers of wanneer hun opdrachtgever een tewerkstellingsvergunning heeft. In de praktijk belemmert dit ontheemden die wel die wens hebben om als zelfstandige te werken, omdat er vaak sprake is van wisselende opdrachtgevers. SZW onderzoekt, als onderdeel van een bredere verkenning naar de positie van ontheemden uit Oekraïne op de arbeidsmarkt, de mogelijkheden om voor deze groep de regelgeving voor het werken als zelfstandige aan te passen. De inzet is daarbij in ieder geval om het onder het transitiedocument mogelijk te maken dat ontheemden zowel in loondienst als zelfstandige kunnen werken.

RVO-verkenning

In opdracht van JenV heeft RVO onderzocht hoe Nederlandse bedrijven kunnen worden ondersteund bij het koppelen van ontheemden uit Oekraïne die in Nederland verblijven aan Nederlandse bedrijven die in Oekraïne werken of dat in de toekomst willen, zodat hun kennis en werkervaring ook bij terugkeer en wederopbouw van Oekraïne kunnen worden benut. In de bijlage bij deze Verzamelbrief ontvangt u de verkenning.

Uit de RVO-verkenning blijkt dat de arbeidsparticipatie van ontheemden uit Oekraïne in Nederland hoog is. Ontheemden uit Oekraïne zijn vaak hoog opgeleid en beschikken over relevante werkervaring; vaardigheden in sectoren waar Nederland een tekort aan personeel heeft (als bouw, energie, logistiek). Hiernaast beschikken zij over een hoge motivatie en flexibiliteit om te werken en te leren. Door hun kennis van de Oekraïense markt, taal en cultuur kunnen zij een belangrijke brugfunctie vervullen voor Nederlandse bedrijven die actief zijn in Oekraïne waarbij zij nu al kunnen meehelpen aan de wederopbouw van hun land en straks nog beter inzetbaar zijn op het moment dat ze weer terugkeren naar Oekraïne.

Tegelijkertijd geeft het rapport aan dat er een mismatch is tussen kwalificaties en het type werk waarin ontheemden uit Oekraïne instromen. Dit betreft vooral de onderbenutting van kwalificaties van ontheemden en beperkte doorgroeimogelijkheden. Verder blijkt uit de verkenning, in lijn met de bevindingen rond de ontwikkelpaden, dat er ondersteuning nodig is op taalvaardigheid. Ook bedrijven noemen met name de Nederlandse taalvaardigheid als een barrière. Dit beeld is zeer herkenbaar en komt ook naar voren uit andere onderzoeken, zoals het LOCOV.¹³ De RVO-verkenning laat tevens zien dat veel bedrijven de weg naar bestaande ondersteuningsmogelijkheden vanuit de overheid (regionale werkcentra, gemeenten, UWV e.a.) nog onvoldoende weet te vinden. RVO onderscheidt daarnaast groepen ontheemden: praktisch opgeleide Oekraïners stromen relatief snel in sectoren als logistiek, bouw, techniek, horeca en detailhandel in, waar taal minder belemmerend is en praktische leer-werkstructuren (voorschakeltrajecten, praktijklocaties, modulaire trajecten) effectief zijn. Theoretisch opgeleide Oekraïners ondervinden vaker een mismatch met Nederlandse functie-eisen, regelgeving en beroepsstructuren en hebben specifieke vaktaal, professionele communicatie en kennis van werkprocessen nodig, waardoor hun instroom trager verloopt, ondanks aanwezige kennis en werkervaring. Daarnaast is ook de onzekerheid over de verblijfsduur een rem op de investeringen van bedrijven in bijvoorbeeld opleiding en/of vaste contracten van ontheemden uit Oekraïne.

RVO wijst erop dat gecombineerde of duale trajecten kansrijk kunnen zijn, waarin snelle arbeidsmarkttoegang gecombineerd wordt met parallelle scholing, taalontwikkeling en begeleiding. Dit ondersteunt zowel arbeidsmarktparticipatie op korte termijn als duurzame inzetbaarheid op lange termijn. Tot slot laat de RVO-verkenning zien dat bij Nederlandse bedrijven behoefte bestaat aan een (meer) integrale benadering bij de inzet van Oekraïense ontheemden, asielzoekers en statushouders.

Directoraat-Generaal Migratie
Programmadirectie Oekraïense
Ontheemden

Onze referentie
8054424

¹³ Verzamelbrief Opvang Oekraïne, Kamerstuk 19637 nr. 3607.

Conclusie

Tot slot benoem ik dat ik uw Kamer, samen met mijn collega's, periodiek blijf informeren over de ontwikkelingen op dit onderwerp evenals de aangrenzende werkvelden, zowel op nationaal, Europees als internationaal niveau.

Directoraat-Generaal Migratie
Programmadirectie Oekraïense
Ontheemden

Onze referentie
8054424

De Minister van Asiel en Migratie,

Bart van den Brink